

6B01511-География-Тарих

Білім беру бағдарламасының мақсаты: География мен тарихты оқыту саласында оқыту және ғылыми-зерттеу қызметіндегі мамандарды дайындау.

1.2. УНИВЕРСИТЕТ БАҒДАРЫ, МИССИЯСЫ, БАҒДАРЛАМАЛЫҚ МАҚСАТЫ, ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ, ТҮЛЕК АТТРИБУТТАРЫ

Бағдары: Тез өзгертін әлемде басқаруға қабілетті педагогтарды дамытатын зияткерлік платформа.

Миссиясы: Білім беру саласында еліміздің және әлемнің игілігі үшін озық білім мен құндылықтарды жасай, дамыта және тарата алатын көшбасшы ұстаздарды қалыптастыру.

Бағдарламалық мақсаты: Университет Орталық Азиядағы білім саласындағы оқытудың, оқудың және зерттеудің инновациялық әдістерінің, сондай-ақ ауыл мектептеріндегі білім беруді дамытудың хабына айналу мақсат етеді.

Құндылықтары: Толық адам тұлғасы, өз ісіне адалдық және қоршаған әлемге деген сүйіспеншілік.

Университет түлегінің атрибуттары:

- Өз бетімен білім алып, өз тәжірибесінде рефлексия жасап, оны зерттей алады.
- Моральдық-этикалық құндылықтарға ие және жауапкершілігі мол тұлғалар.
- Терең пәндік, цифрлық құзыреті және кең интеллектуалдық көзқарасы бар кәсіби мамандар.
- Шығармашыл және сыни тұрғыдан ойлана алатын, топта жұмыс істеу және коммуникативтілік дағдылары жоғары дәрежеде.
- Тез өзгертін жағдайларға бейімделе алатын, оқу мен оқытудағы көшбасшылар.
- Өр түрлілікті құрметтейтін, инклюзивті және қоғамдағы теңдік үшін күресе білесін тұлға

1.3. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ НЕГІЗДЕМЕСІ

Білім беру бағдарламасының өзектілігі. 6B01511-География-Тарих білім беру бағдарламасы география мен тарих саласында оқытудың заманауи инновациялық әдістері мен тәсілдерін меңгерген, шығармашылық ойлауға бейім, кәсіби құндылықтары мен дағдылары бар білімді, білікті, бәсекеге қабілетті мұғалімдерді (кадрларды) дайындауға бағытталған.

Білім беру бағдарламасы жұмыс берушінің талаптарын және еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып әзірленген. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде білім алушылардың педагогикалық практикадан өтуі, жұмысқа орналасуы үшін жұмыс берушілер таңдалды.

6B01511-География-Тарих білім беру бағдарламасы бойынша бакалаврларды дайындау тұлғалық, жалпы мәдени, мамандандырылған құзыреттіліктер негізінде үш бағытта қарастырылды. Білім беру бағдарламасының мазмұны бойынша пәндер

анықталды, пәндер модульдерге біріктіріліп, оқыту нәтижелері анықталды. Оқу жоспарына 3 базалық пән (Жаратылыстану және жертану, Геология және геоморфология, Қазақстанның физикалық географиясы), 4 бейіндеуші пән (Географияны оқыту әдістемесі, Тарихты оқыту әдістемесі, Материктер мен мұхиттардың физикалық географиясы, Орта ғасырлар тарихы) енгізілген. Сонымен қатар білім алушылардың құзыреттіліктерін қалыптастыратын таңдау пәндері география және тарих саласы бойынша теориялық білімді одан әрі жетілдіріп, практикалық мәселелерді тұжырымдай білуге мүмкіндік береді. Білім беру бағдарламасында практиканың келесі түрлері ұсынылған: 1-курста үздіксіз оқу (танысу) және оқу-дала практикасы, 2-курста үздіксіз (психология-педагогикалық) және оқу-дала практикасы, 3-курста педагогикалық практика, 4-курста өндірістік (педагогикалық) практика, дипломалды (педагогикалық) практика.

Нарықтың сұранысы. Орта білім беру сапасын арттыруда кадрлардың кәсіби дайындығына байланысты жоғары білікті педагогтар маңызды рөл атқарады. Елімізде жыл сайын педагогтар саны артып келеді.

География пәні бойынша: Мемлекеттік жалпы білім беретін мектептерде 285 996 мұғалімдер жұмыс істейді, оның ішінде география пәні мұғалімдерінің жалпы саны - 9 040. Мемлекеттік жалпы білім беретін мектептерде магистр дәрежесі бар мұғалімдердің жалпы саны - 5 029, оның ішінде 236-і география пәні мұғалімдері.

Мемлекеттік жалпы білім беретін мектептердің мұғалім кадрларының қажеттілігі - жалпы саны - 5 267, оның ішінде география пәні бойынша - 133 (Ақмола - 20, Ақтөбе - 2, Алматы - 9, Атырау - 2, БҚО - 6, Жамбыл - 5, Қарағанды - 35, Қостанай - 0, Қызылорда - 0, Маңғыстау - 9, Павлодар - 5, СҚО - 18, Түркістан - 4, ШҚО - 2, Астана қ. - 4, Алматы қ. - 2, Шымкент қ. - 2).

Тарих пәні бойынша: Мемлекеттік жалпы білім беретін мектептерде 285 996 мұғалімдер жұмыс істейді, оның ішінде тарих пәні мұғалімдерінің жалпы саны - 17 106. Мемлекеттік жалпы білім беретін мектептерде магистр дәрежесі бар мұғалімдердің жалпы саны - 5 029, оның ішінде 552-сі тарих пәні мұғалімдері.

Мемлекеттік жалпы білім беретін мектептердің мұғалім кадрларының қажеттілігі - жалпы саны - 5 267, оның ішінде география пәні бойынша - 158, (Ақмола - 8, Ақтөбе - 5, Алматы - 11, Атырау - 10, БҚО - 0, Жамбыл - 6, Қарағанды - 42, Қостанай - 3, Қызылорда - 0, Маңғыстау - 15, Павлодар - 5, СҚО - 12, Түркістан - 7, ШҚО - 2, Астана қ. - 4, Алматы қ. - 3, Шымкент қ. - 4).

(Дереккөз: ҰБДҚ деректері: «Ақпараттық-талдау орталығы» АҚ, «Қазақстан Республикасы білім беру жүйесінің статистикасы» Ұлттық жинақ).

1.4. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Академиялық ұтқырлық	Нийде Өмер Халисдемир университеті (қ. Нийде, Туркия)
Біріккен білім беру бағдарламасы	6B01511-География-Тарих білім беру бағдарламасында білім алушы бір мезгілде екі бағдарламаны (География-Тарих) меңгереді. 2019 жылғы 1 қыркүйектен ашылып, білім алушылар қабылданды. 6B01511-География-Тарих білім бағдарламасы бойынша қос пәннің мұғалімі ретінде білім бакалавры біліктілігіне ие болады.
Параллельді білім беру	Параллельді білім беру - болашаққа үлкен перспективалар және табысты кәсіби мансаптық өсу үшін берік іргетас болып саналады. Осындай тәсілдің арқасында жұмысқа орналасу және алған кәсіптік білімді іске асыру үшін таңдау мүмкіндіктері кеңейтіледі. Білім беру бағдарламасын сәтті жүзеге асыру үшін екі кафедраның оқытушылары ынтымақтаса отырып, білім беру бағдарламасын бірлесіп әзірлейді.

Алыс және жақын шетелдердің жетекші жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламасымен сәйкестігі

Arden university (Ковентри, Ұлыбритания) - 18 %

The University of Oklahoma (Норман, АҚШ) - 22 %

1.5. БАҒЫТ ӘЛЕУЕТІ ЖӘНЕ ТҮЛЕКТІҢ ҚЫЗМЕТ АТҚАРАТЫН ОРЫНДАРЫ

Бағыт әлеуеті: 6B01511-География-Тарих білім беру бағдарламасы бойынша білім бакалавры кәсіби қызметтің келесі түрлерін орындай алады:

білім беру (педагогикалық):

- әртүрлі білім беру мекемелерінде (мектеп, гимназия, лицей, колледж және т.б.) география және тарих пәндерінің мұғалімі ретінде жұмыс істеу;
- білім бөлімдерінің мамандары (оқу процесін жоспарлау; білім беру қызметін ұйымдастыру; мектеп және мектептен тыс білім беру-тәрбие беру; ұжымды басқару; оқушыларды ынталандыру; консультациялық, әдістемелік, тәрбие жұмысы; білім беру саласындағы инновациялық қызмет көрсету);

ғылыми-зерттеу, ақпараттық:

- әр түрлі ұйымдарда бейіндік пәндер бойынша ғылыми зерттеулерді орындау;
- география мен тарих пәндері бойынша ғылыми-өндірістік мекеменің сарапшысы мен зерттеушісі қызметін атқару.
- педагогика, психология, география және тарихты оқыту әдістемесі саласындағы ғылыми-зерттеу, инновациялық, ақпараттық-талдамалық қызмет жасау;

ұйымдастыру-басқару:

- білім бөлімдерін және гидрометеорологиялық, геологиялық, топографиялық және тарихи, археологиялық орталықтарда қызмет атқару, басқару.

Түлектің қызмет атқаратын орындары: 6B01511-География-Тарих білім беру бағдарламасы бойынша түлектер жұмысқа (кәсіби қызмет объектісі) орналаса алады:

- мемлекеттік, қоғамдық, жекеменшік білім беру мекемелеріне (мектепке дейінгі, мектеп, лицей, гимназия, орта кәсіптік білім беретін оқу орындары);
- ғылыми-зерттеу ұйымдарына: география, тарих, педагогика, психология және оқыту әдістемесі саласындағы ғылыми, ғылыми-зерттеу орталықтары; тарихи, археологиялық және география институттары;
- басқару ұйымдарына: мемлекеттік басқару органдары, білім департаменттері, өз жұмысында зерттеудің географиялық және тарихи әдістерін пайдаланатын әртүрлі меншік нысанындағы ұйымдар.

1.6. КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕР САЛАЛАРЫ

1 кәсіби құзыреттілік саласы

Кәсіби құндылықтарды меңгерген, жан-жақты дамыған, тәрбиелі қалыптасқан тұлға.

2 кәсіби құзыреттілік саласы

География және тарих саласы бойынша жүйелі білімі қалыптасқан, оқыту мен тәрбиелеу процесін жүзеге асыратын кәсіби маман. Білім беру міндеттерін айқындауды, сабақ жоспарлауды жүзеге асыруды, әртүрлі әдістерді, оқыту стратегияларын және бағалау құралдарын меңгерген.

3 кәсіби құзыреттілік саласы

Қазіргі заманғы ғылыми деңгейде география мен тарихты оқу үдерісін ұйымдастырушы және кәсіби қызмет саласында оқытудың заманауи әдістері мен технологияларын қолдануға қабілетті.

4 кәсіби құзыреттілік саласы

География және тарих саласында оқу-әдістемелік қызметті жүзеге асыруда кәсіби қызметтің нәтижелерін әзірлеуші, ізденуші, зерттеуші және бәсекеге қабілетті педагог.

1.7. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ОҚИТУ НӘТИЖЕЛЕРІ

ОН 1 - Әлеуметтік-мәдени әртүрлілікті ескере отырып, қарым-қатынастың әртүрлі форматтарын пайдаланады, әл-ауқатты және инклюзивті ортаны қалыптастыруда білім берудегі теңдік пен қолжетімділік қағидаларын құрметтейді, көшбасшылық қасиеттерге ие және оларды ұжымдық әлеуетті дамыту үшін қолдана алады.

ОН 2 - Кәсіби тапсырмаларды орындау үшін өзін-өзі реттеу мен рефлексияға қабілетті, жоғары деңгейдегі сыни және шығармашылық ойлау дағдыларын меңгерген.

ОН 3 - Сандық технологияларды зерттеулер мен қолдануда әдеп және құқықтық нормаларды сақтайды және біледі. Сандық ақпаратпен және деректерді қорғаумен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік шараларын қолданады, сандық ресурстарды белсенді, қауіпсіз және әдепті пайдалануға ықпал етеді.

ОН 4 - География және тарих пәндері бойынша оқыту мен білім берудің педагогикалық инновациялық әдістері мен тәсілдерін меңгереді. Кәсіби қызмет саласында заманауи ақпараттық және цифрлық технологияларды пайдаланады. Кәсіби этикасы қалыптасып, кәсіби саласын сәйкестендіреді және өзінің кәсіби дамуын жоспарлайды.

ОН 5 - Педагогикалық, географиялық және тарихи зерттеу әдістерін меңгереді. Теориялық білімдері мен практикалық дағдыларын қолдана отырып, география мен тарих ғылымдарының саласында ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүзеге асырады.

ОН 6 - Географиялық ұғымдар мен терминдерді, атауларды, география ғылымының салаларын меңгереді. Географиялық карталар мен басқа да картографиялық туындылармен жұмыс жүргізе отырып далалық бақылаулар мен зерттеулерді ұйымдастырады. Географиялық процестер мен құбылыстарды бақылау, талдау, бағалау үшін ГАЖ технологияларын қолданады.

ОН 7 - География ғылымының дамуының негізгі кезеңдерін біле отырып, кәсіби міндеттерді шешу үшін қазіргі заманауи географияның әдістемелік мәселелерін бағалайды және саралайды. ГАЖ технологияларын пайдалана отырып географиялық ақпаратты өңдеудің заманауи инновациялық әдістерін қолдана алады. Қазақстан аумағы мен дүниежүзі елдерінің физикалық-географиялық, әлеуметтік-экономикалық және геоэкологиялық жағдайын анықтайды және салыстырады.

ОН 8 - Физикалық-географиялық, әлеуметтік-экономикалық және саяси процестердің ағымдағы жай-күйіне аналитикалық шолу жүргізеді, жаһандық проблемаларды географиялық тұрғыдан ашып көрсетеді. Қазақстан мен дүниежүзі елдерінің геосаяси және геоэкономикалық жағдайын сыни талдай алады.

ОН 9 - Тарихи процестегі себеп-салдарлық байланыстарды түсіне отырып, мемлекеттік құрылым нысандарының елеулі белгілеріне сыни талдау жүргізеді. Дүниежүзілік және еуразиялық тарихи үдеріс контекстінде тәуелсіз қазақстандық мемлекеттіліктің қалыптасуының тарихи негіздері мен кезеңдерін талдайды, тарихтың әртүрлі кезеңдеріндегі проблемаларды, оқиғаларды, идеялар мен теорияларды сыни бағалайды және түсіндіреді.

ОН 10 - Қазақстан мен әлем елдерінің мәдениеті мен өркениетін, этнологиясын, тарихнамасын зерделей отырып, археологиялық зерттеулер жүргізеді. Ғылыми әдебиеттерді, библиографиялық және басқа да ақпарат көздерін кәсіби қолдана алады, тарихи процестердің барысын біледі. Мұрағат және мұражай мекемелерінің жұмысын ғылыми ұйымдастыруды меңгереді.

ОН 11 - Ежелгі, ортағасырлық, жаңа және қазіргі заманғы тарихи құбылыстар мен оқиғаларды талдай отырып, тарихтың одан әрі дамуын болжайды. Салыстырмалы-тарихи, ретроспективті және ғылыми зерттеудің басқа әдістері арқылы Қазақстан мен дүние жүзі елдерінің тарихын саралайды.

ОН 12 - Ғылыми зерттеулер мен академиялық жазу әдістерін мегеріп, ғылыми әдебиеттерді талдап, деректерді өңдей алады. Педагогикалық зерттеу саласында зерттеушілік дағдыларын дамытады. Географиялық зерттеулер бойынша бақылаулар мен эксперименттердің нәтижелерін талдайды.

БББ оқыту нәтижелерін Түлек атрибуттарымен салыстыру матрицасы

	ОН 1	ОН 2	ОН 3	ОН 4	ОН 5	ОН 6	ОН 7	ОН 8	ОН 9	ОН 10	ОН 11	ОН 12
ТА1	+	+	+	+	+	+		+			+	+
ТА 2	+		+	+		+	+		+	+		
ТА 3	+	+		+			+	+	+		+	+
ТА 4		+	+		+	+	+			+		+
ТА 5			+	+	+	+		+	+	+	+	
ТА 6	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+

1.8. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Білім беру бағдарламасы келесі нормативтік-құқықтық актілер негізінде әзірленген:

1) Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы.

2) "Педагог" кәсіптік стандартын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің м.а. 2022 жылғы 15 желтоқсандағы № 500 бұйрығы.

3) «Педагогикалық Ғылымдар» білім беру саласының білім алушылары үшін педагогикалық практиканы ұйымдастыру және өткізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарды бекіту туралы 27.03.2023 жылғы №125 Бұйрық.